

cházeje z názoru, že nutná komunikační potřeba cesty je vždy vyloučena, slouží-li témuž účelu komunikačnímu také jiná veřejná cesta, byť i byla delší. Tento názor však nelze srovnati se zákonem.

Č. 12.860.

Horní právo: Závodní radě přísluší právní nárok na to, aby báňský úřad, potvrzuje služební řád, dbal také toho, aby ve příčině trvání pracovní doby (§ 200 odst. 2 lit. c) hor. zákona) neměl ustanovení, které by se přičilo dohodě uzavřené se zaměstnanci.

(Nález z 14. dubna 1937 č. 16.937/36.)

V ě c: Závodní rada dolu Lotte-Marie proti rozh. báň. hejtmanství v Praze z 1. září 1934 (za žal. úřad komisař báň. úřadů Dr. Václav Boukal a za zúč. stranu »Böhmischer Kohlen-Industrie-Verein, akc. spol.« ve Světcí adv. Dr. Jindřich Vogl z Mostu) o schválení rozvrhu směn.

V ý r o k: — K stížnosti závodní rady dolu Lotte-Marie zrušuje se naříkané rozhodnutí pro vadnost řízení.

D ů v o d y: Správa dolu Lotte-Marie předložila revírnímu úřadu v Mostě rozvrh směn bagrovacího podniku firmy Dědicové Roberta B. na uvedeném dolu, podle něhož ranní šichta měla trvati od 5 hod. 30 min. do 10 hod., pak měla nastoupiti 15minutová pracovní přestávka a dále mělo býti pracováno opět od 10 hod. 15 min. do 13 hod. 45 min. Odpolední šichta měla dle tohoto rozvrhu trvati od 13 hod. 45 min. do 18. hod., pak měla nastoupiti 15minutová přestávka a další práce měla trvati od 18 hod. 15 min. do 22 hod. Závodní rada svrchu uvedeného dolu odmítla návrh směn, ježto ve skutečnosti jedná se o prodloužení pracovní doby, a žádala, aby zachována byla dosavadní pracovní doba, t. j. první třetina od 6 do 14 hod. a druhá třetina od 14 do 22 hodin.

Báň. revírní úřad v Mostě výměrem z 14. března 1934 schválil navržený rozvrh směn ve smyslu § 200 ob. hor. zákona, při čemž podotkl, že schválení nestojí v cestě žádné překážky s hlediska veřejného zájmu a že důvody uváděné závodní radou nemají opory v zákoně o 8hodinné době pracovní. Opis tohoto výměru zaslal báň. revírní úřad závodní radě dolu Lotte-Marie s upozorněním, že přestávky se do pracovní doby nezapočítávají a že tudíž skutečná doba pracovní zmíněné firmy jak v ranní, tak i odpolední směně činí celkem 48 hodin týdně.

Odvolání, jež proti tomuto výměru podala závodní rada dolu Lotte-Marie bylo nař. rozhodnutím zamítnuto. — — — —

Soud uvažoval takto:

Předmětem nař. rozhodnutí je schválení rozvrhu pracovní doby a pracovních přestávek jakožto součásti služebního řádu po rozumu § 200 hor. zákona. Stížnost namítá proti tomuto rozhodnutí, že se přičí zákonu, poněvadž

a) porušuje ustanovení § 3 zákona o 8hodinné době pracovní č. 91/1918 Sb. tím, že schvaluje prodloužení pracovní doby důlních zaměstnanců jednostranně zaměstnavatelem dekretované, ačkoli dosavadní trvání pracovní doby se zakládá na vzájemné dohodě mezi zaměstnavatelem a zaměstnanci, která opětně jen cestou vzájemné dohody mohla by býti měněna,

b) poněvadž porušuje také ustanovení § 19 bodu 3 zákona č. 144/1920 Sb., neboť potvrzuje služební řád, jenž byl vydán zaměstnavatelem bez souhlasu revírní rady, cit. předpisem požadovaného.

Nss nemohl se zabývati věcně otázkou, zda nař. rozhodnutí z důvodu sub b) uvedeného odporuje zákonu, neboť st-lka ani ve svém vyjádření, podaném v řízení před I. stolicí, ani ve svém rekursu nenamítala porušení § 19 lit. c) zákona č. 144/1920 Sb. a ani slovem se nezmínila o tom, že nař. rozhodnutí je nezákonné proto, že potvrzuje změnu služebního řádu provedenou bez předchozího souhlasu revírní rady. Žal. úřad, nemaje podnětu se strany st-lky, nezkoumal zákonnost nař. rozhodnutí po této stránce a následkem toho nemůže ani nss zkoumati zákonnost nař. rozhodnutí s hlediska zákonných předpisů o revírních radách (§§ 5 a 6 zákona o ss).

Přípustnou se svrchu uvedeného hlediska shledal soud námitku sub a) uvedenou, neboť touto námitkou se bránila st-lka již v řízení správním, když ve svém rekursu vytýkala, že potvrzení rozvrhu pracovních směn odporuje mzdové dohodě z 1. února 1930, podepsané i skrývkářským podnikem firmy Roberta B. dědicové, a že proto neměl tento mzdové dohodě se příčící rozvrh směn báň. úřadem býti potvrzen. Žal. úřad k této námitce st-lky v nař. rozhodnutí nezaujal žádného stanoviska, neboť řešil věc tak, jako by na sporu byla otázka jiná, totiž, zda podnikatel jest oprávněn rozvrhnouti pracovní dobu ve svém podniku svémocně tehdy, když dohody, o níž mluví § 3 zákona č. 91/1918 Sb., pro nesouhlas zaměstnanců nebylo dosaženo. Žal. úřad však přehlédl, že st-lka v řízení správním tvrdila, že v daném případě došlo k dohodě se zaměstnanci a že právě proto nebyl podnikatel oprávněn, aby beze zřetele k této dohodě provedl jednostranně novou úpravu pracovních směn. Otázka, jež touto námitkou vznesena byla na spor, je v podstatě jiná, než kterou řešil žal. úřad v nař. rozhodnutí a již se zabýval také zdejší nález Boh. A 8064/29, jehož úřad v odvodním spise se dovolává. Neboť v dnešním případě nejde o to, jak je postupovati tehdy, když o rozdělení pracovních přestávek nebylo lze dosáhnouti dohody se zaměstnanci, nýbrž spor je zde o to, zda zaměstnavatel mohl, když dohody se zaměstnanci o trvání a rozdělení pracovní doby bylo již jednou dosaženo, později jednostranně od této dohody ustoupiti a upravit pracovní dobu bez souhlasu zaměstnanců jinak a zda, když tak učinil, byl báň. úřad přes námitky závodní rady oprávněn úpravu zaměstnavatelem provedenou schváliti podle § 200 hor. zákona. Řešení tohoto sporu vyžaduje si odpovědi na tyto otázky:

1. Je báňský úřad, schvaluje služební řád, povinen přihlížeti k tomu, zda úprava pracovní doby obsažená ve služebním řádě je v soulase s dohodou uzavřenou mezi podnikatelem a zaměstnanci, a — odpoví-li

se kladně na tuto otázku — má závodní rada právní nárok na to, aby báň. úřad z důvodu nesouhlasu odepřel služebnímu řádu své potvrzení podle § 200 hor. zákona?

2. Zodpoví-li se i otázka právě uvedená kladně, je míti zato, že v daném případě existovala mezi podnikatelem a zaměstnanci platná dohoda o úpravě pracovní doby, a když taková dohoda existovala, byl podnikatel oprávněn od této dohody později ustoupiti a upravití jednostranně pracovní dobu bez souhlasu zaměstnanců způsobem odchylným?

Na tyto otázky nař. rozhodnutí nedává odpovědi, ačkoli námitkou st-člnou otázky tyto v řízení správním byly na spor vzneseny. Je proto nař. rozhodnutí po této stránce procesně vadné. Než o vadu podstatnou, pro kterou je nutno nař. rozhodnutí zrušiti, mohlo by jíti jedině tehdy, kdyby na otázku sub 1. uvedenou bylo dáti odpověď kladnou, t. j. kdyby závodní radě příslušel právní nárok na to, aby báň. úřad, potvrzuje služební řád, dbal také toho, aby služební řád neobsahoval v příčině trvání pracovní doby (§ 200 odst. 2 lit. c) hor. zákona) ustanovení, které by se přičilo d o h o d ě uzavřené se zaměstnanci.

Zkoumaje tuto otázku, musil si soud uvědomiti, že báň. úřad, potvrzuje služební řád podle § 200 hor. zákona, je povinen dbáti toho, aby ustanovení služebního řádu o času a trvání pracovní doby odpovídala kogentním předpisům zákonným, zvláště ustanovením o osmihodinné době pracovní, případně konkrétním opatřením báň. úřadu podle §§ 220 a 222 hor. zákona. Tím ovšem není ještě řečeno, že báň. úřad je také povinen zkoumati ustanovení služebního řádu v tom směru, zda obsah jich neodporuje ujednáním mezi zaměstnavatelem a zaměstnanci, jimiž upraven je pracovní a služební poměr osazenstva dotčeného závodu. Zákon nedává o tom výslovného ustanovení, není však možno pochybovati, že báň. úřad nebyl by oprávněn schváliti služební řád, který svým obsahem by se přičil ú č e l u, jemuž instituce služebního řádu má podle úmyslu zákona sloužiti. Účel ten však zřejmě není jen ten, aby báň. úřad, vykonávaje své právo dozorčí podle § 220 hor. zákona, prozkoumal služební řád, zdali neodporuje kogentním předpisům zákonným, zvláště předpisům daným na ochranu zaměstnanců. Vyhlášením schváleného služebního řádu v závodě má býti zaměstnancům také poskytnuta příležitost, aby kdykoli mohli zjistiti, co je podle jejich pracovního poměru jejich právem a jaké jsou jejich povinnosti, a to nejen podle zákona samého, nýbrž, jak z demonstrativního výpočtu § 200 hor. zákona je patrné, i podle obsahu smluv uzavřených s podnikatelem. Aby služební řád tomuto účelu vyhovoval, nesmí obsahovati ustanovení, která by byla v odporu s tím, co je o povinnostech a právech osazenstva stipulováno ve smlouvách pracovních, a zejména také ve smlouvě kolektivní. Z toho plyne, že revírní úřad není oprávněn potvrditi služební řád, zjistí-li při pečlivém jeho zkoumání, jež mu zákon ukládá, že řád tento nevyhovuje účelu sledovanému § 200 hor. zákona, ježto má jím jako platná a pro osazenstvo závazná norma býti vyhlášeno něco, co se přičí obsahu služebního poměru, jak ve skutečnosti byl upraven smlouvou pracovní, pokud se týče smlouvou kolektivní. Poněvadž pak předpis § 200 hor. zákona je dán na ochranu dělnictva, nelze závodní

radě vzhledem k § 2 bodu 1 zákona č. 144/1920 Sb. upřítí právo na to, aby spolupůsobila při dozoru na provádění tohoto předpisu, nýbrž sluší jí z důvodů vyložených ve zdejším nálezu Boh. A 7951/29 přiznati stížní právo, jestliže by báň. úřad přes její námítky schválil služební řád odporující dohodě s osazenstvem ujednané. Z vývodu těchto však vyplývá, že je podstatnou vadou řízení, když báň. úřad nezkoumal, není-li, hledíc k obsahu zmíněné dohody, překážky, jež brání schváliti novou úpravu pracovní doby tak, jak je stanovena ve služebním řádě. — —

Č. 12.861.

Samospráva obecní. — Zaměstnanci veřejní. — Řízení správní: I. * Státním úřadem dozorčím může býti i za účinnosti organizačního zákona č. 125/1927 Sb. zastaveno takové usnesení obecního zastupitelstva o úpravě služebních a platových poměrů obecních zaměstnanců, které již bylo schváleno samosprávným úřadem dohlédacím podle ustanovení § 212 odst. 4 zákona č. 103/1926 Sb. — II. * Zemský president nepozbývá tím, že nepoužil vůči usnesení, jímž zemský výbor schválil podle § 99 org. zákona č. 125/1927 Sb. ve spojení s § 212 odst. 4 plat. zákona č. 103/1926 Sb. usnesení ústředního zastupitelstva hlav. města Prahy o úpravě vedlejších požitků stálých zaměstnanců elektrických podniků, oprávnění daného mu § 60 odst. 1 org. zákona, práva, zastaviti z dozorčí moci toto usnesení podle § 121 obec. statutu č. 85/1850 z. z. čes. z důvodu, že obec porušila svým usnesením předpis § 212 odst. 1 zákona č. 103/1926 Sb. — III. * Předpis § 212 odst. 1 zákona č. 103/1926 Sb. nebrání tomu, aby se při úpravě vedlejších požitků zaměstnanců samosprávných korporací použilo ekviparace se zaměstnanci státními stejné nebo rovnocenné kategorie a stejných služebních a rodinných poměrů, provedené s hlediska cit. předpisu již u příležitosti dřívější úpravy služeb. a platových poměrů oněch zaměstnanců, lze-li i tímto způsobem zjistiti, zda nová úprava nepřesahuje nejvyšší míru požitků a právních nároků, přípustnou podle cit. zákonného ustanovení.

(Nález z 15. dubna 1937 č. 11.419/37.)

Prejudikatura: ad I. Boh. A 8683/30, 11.574/34, 11.958/35.

Věc: Obec hlav. města Prahy (ústř. rada magistrátu hlav. města Prahy Jaromír Vlášek) proti rozh. min. vnitra v Praze z 29. července 1933 o zastavení usnesení ústředního zastupitelstva ve věci úpravy vedlejších požitků stálých zaměstnanců měst. elektrických podniků.

Výrok: Naříkané rozhodnutí se zrušuje pro nezákonnost, pokud se týká paušálů a příplatků, a pro vadnost řízení, pokud se týká honorování práce přes čas a příplatků za noční práci; v ostatním se stížnost zamítá pro bezdůvodnost.

Důvody: Zem. úřad v Praze výměrem ze 7. července 1932 při přezkoumání usnesení ústředního zastupitelstva hlav. města Prahy ze